

[Paul Holt.]

Rygrad og Hjerne i den statslige Administration, og skal Staten fungere ordentligt, maa derfor dens Tjenestemænd befinde sig i et harmonisk Forhold til Staten; forstyrres Harmonien mellem Staten og dens Tjenestemænd, undergraves Statens Styre indefra. Denne Harmoni skal bringes til Veje, dels ved Statstjenestemændenes Holdning, dels ved Statens Holdning.

Som jeg nævnte før, har Statstjenestemændene visse moralske Forpligtelser. Statstjenestemændene maa have den Overbevisning, at de gaar i et ærefuldt Hverv, at den Gerning, de øver, er af Betydning, ikke først og fremmest for dem selv som et Middel til at skaffe sig det daglige Brød, men af Betydning for Folket, at Tjenestemændene virkelig, som Ordet lyder, er Tjenestemænd, at de ikke er private Grosserere i Statsvirksomhed, heller ikke almægtige Herrer, som troner bag en Skranke, foran hvilken Borgerne kommer som ydmyge Supplikanter. Men samtidig maa Staten vise, at den virkelig ønsker, at den rette Aand skal herske blandt Tjenestemændene, og Staten skal i sin Behandling af Tjenestemændene vise, at den vil være Folkestyret bekendt. Og man viser, at man er Folkestyret bekendt ved, at man byder Tjenestemændene gode Levevilkaar. Hvis man ikke gør det, fornægter man Folkestyret; det vil føre en Proletarisering af Tjenestemandstanden med sig, og dermed vil ogsaa Folkestyret bryde sammen.

Staten maa derfor i sine økonomiske Afgørelser tage Hensyn til disse Forhold. Folkestyret maa for sin egen Værdigheds Skyld sørge for, at de, der ansættes i Statens Tjeneste, lønnes ordentligt, baade i lavere og i højere Grader. Og man maa maaske nok have Lov til særlig at nævne de sidste, fordi de organisatorisk staar svagest, da de er saa faa. Et gammelt Ord siger: Ære den, som æres bør, og i et folkestyret Samfund bør de, der indtager de højeste Poster, ogsaa æres. I gamle Dage søgte man at udtrykke det i Titler og Uniformer. Vi har jo ikke mere Ministeruniformer — det kunde maaske virke noget oplivende, hvis man saa det højtærede Ministerium i en saadan Klædedragt —, men saa maa man paa anden Maade vise, at man agter og ærer dem, der staar paa de højeste Poster. Derfor maa det ogsaa være en Selvfølge, at denne Tjenestemandsslov, der nu er lagt frem, bliver fulgt af et Forslag om, at Ministerlønningerne sættes overordentligt i Vejret. Ministrenes nuværende Lønninger er uanstændige i et folkestyret Samfund, og

det maa vel ogsaa betragtes som givet, at der maa komme et saadant Forslag. Det bør ikke være saaledes, at en Minister avancerer fra at være Finansminister til at være Nationalbankdirektør.

Der kræves af mange Tjenestemænd, at de skal have en akademisk Uddannelse, og naar man kræver det, er det ikke blot, fordi de derigennem skal blive dygtigere til den rent tekniske Side af Statens Arbejde, men det kommer af, at man ønsker, at de foruden det at være dygtige Teknikere tillige skal have faaet en almenmenneskelig Uddannelse, og man kræver i Virkeligheden, at de skal fortsætte dette Arbejde, at de skal være i Stand til at yde ogsaa et aandeligt Arbejde, at Tjenestemanden i de højere Grader skal vise Selvstændighed og en omfattende Viden, og for at det kan lade sig gøre, maa han stadig kunne forny sig, idet han ikke uden denne Fornyelse er i Stand til at yde den Indsats, som Staten kræver af ham.

Igennem Statstjenestemandslønningerne sætter Staten Penge i Omløb i betydeligt Omfang. Set fra Statens Kasses Side er der en Trøst i den Betragtning, at det ikke er saa ganske lidt af disse Penge, der kommer tilbage i Form af Skatter. Naar man tænker paa det Skattekrav, der stilles og vil blive stillet, er det givet, at Statstjenestemændene vil komme til at betale deres gode Andel deraf.

Men man maa se hele dette Spørgsmaal med Statstjenestemandenes Lønninger i en større nationaløkonomisk Sammenhæng, idet hele denne vældige Pengesum, som Staten paa den Maade placerer, gaar ind i den almindelige Omsætning, og naar man overvejer Statstjenestemandenes Lønninger, maa man lægge lignende Betragtninger til Grund, som man anlægger, naar man tænker paa andre Ordninger af stor økonomisk Rækkevidde — jeg tænker paa Sukkerordning, Smørordning, Valutaordning o. s. v.

Endvidere maa man ved Overvejelse af Tjenestemandslønningerne ogsaa tænke paa, at Staten har en Forpligtelse over for Tjenestemændene, der i nogen Grad kan minde om den Forpligtelse, Staten har over for alle dem, man kalder svagt stillede i Samfundet. Vi siger jo, at Staten har en Forpligtelse over for alle i Samfundet, til at sikre alle Mennesker i dette Land Eksistensminimum, saaledes at enhver skal kunne faa de Midler, der er nødvendige for at kunne ernære sig og sine. Og naar vi ser paa de Krav, der stilles af Tjenestemændene, vil man gøre den lagttagelse, at det, Tjenestemændene stiller Krav om, er i Virkeligheden Eksistensminimum. Det lyder maaske lidt ejendomme-